

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ
„Dėl LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1997 M. SAUSIO 14 D. NUTARIMO NR.
20 „DĖL DIVIDENDŲ UŽ VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIAS
BENDROVIŲ AKCIJAS IR VALSTYBĖS ĮMONIŲ PELNO ĮMOKŲ“ PAKEITIMO“ IR
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. BIRŽELIO 6 D. NUTARIMO
NR. 665 „DĖL VALSTYBĖS TURTINIŲ IR NETURTINIŲ TEISIŲ ĮGYVENDINIMO
VALSTYBĖS VALDOMOSE ĮMONĖSE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTŲ**

**(toliau – nutarimų projektai)
(TAP-21-1467) (21-28105(2)), (TAP-21-1466) (20-15267(2))
Nr.**

Įvertinę nutarimų projektų atitiktį Konstitucijai, įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas bei pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 20 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokų“ pakeitimo“ (toliau – nutarimas Nr. 20):

1. Įvertinus nutarimo Nr. 20 keičiamą preambulę, manome, kad šiam nutarimui priimti nebėra teisinio pagrindo - preambulėje nurodomo Įstatymo 7 str. 1 d. nepaveda Vyriausybei patvirtinti minėtos tvarkos. Taip pat įvertinus tai, kad yra keičiama daugiau nei pusė punktų, ir atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijas, patvirtintas teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, nutarimo projektas turėtų būti dėstomas nauja redakcija. Be to pažymėtina, kad galiojančio nutarimo kai kurios nuostatos (pvz., 1, 6, 7 punktai) yra perkeliamos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimą Nr. 665 „Dėl valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – nutarimas Nr. 665), be, to sistemiškai įvertinus nutarimo Nr. 665 siūlomus pakeitimus ir jų sisteminį taikymą, o taip pat į tai, kad XVIII Vyriausybė kelia tikslą mažinti teisėkūros apimtis, *siūlytume apsvarstyti galimybę nutarimo Nr. 20 nuostatas apjungti su nutarimo Nr. 665 nuostatomis.*

Dėl nutarimo Nr. 665 pakeitimo:

1. Keičiamame 2.2. punkte siūlome išbraukti perteklinius žodžius „(įprastai)“, o žodžius „be išimčių“ rašyti prieš žodį „taikomos“.

Šiame punkte duodama nuoroda, kad Aprašo nuostatos taikomos be išimčių valstybės valdomoms įmonėms, kaip jos apibrėžtos Įstatymo 23 str. 2 dalyje. Atkreiptinas dėmesys, kad minėto straipsnio 2 dalis valstybės valdomų įmonių neapibrėžia. Valstybės valdoma įmonė yra apibrėžta Įstatymo 2 straipsnio 16 dalyje. Siūlytina tikslinti.

Taip pat, atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo išaiškinimus, kad reikia vengti įstatymo nuostatų perkėlimo į poįstatyminius teisės aktus, siūlome šiame nutarime atsisakyti taisyklės „laikykis arba paaiškink“, aiškinimo, nes tai yra paaiškinta Įstatymo 23 str. 2 dalyje, juolab, atkreiptinas dėmesys, kad ši nuostata į nutarimo projektą yra perkeliama ne visai tiksliai.

Dėl nutarimu Nr. 665 patvirtinto tvarkos aprašo pakeitimų:

2. Keičiamame tvarkos aprašo 1 p. manytina, kad vietoj vartojamos vienaskaitos „dukterinės bendrovės valdymą“, atsižvelgiant į kitas punktų nuostatas, siūlytina vartoti daugiskaitą „dukterinių bendrovių valdymą“.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad naujai pildomi 15², 15³ p., 15⁴ p. ir kt. punktai nustato atitinkamą reguliavimą *ne tik valstybės įmonėms, bet ir valstybės valdomoms bendrovėms*, taip pat įvertinus pasikeitusį šio VII skyriaus normų turinį, siūlytina svarstyti tiek VII skyriaus pavadinimo, tiek paties nutarimo pavadinimo ir reguliavimo imties keitimą. *Taip pat atsižvelgiant į tai, manytina, kad būtų tikslinga svarstyti ir nutarimo Nr. 20 nekeičiamų nuostatų apjungimą su nutarimo Nr. 665 nuostatomis.*

4. Prieš 15⁴ p. ir 15⁵ p. dėstymą įrašyti dėstomąją dalį - „Papildyti <...> punktu“.

5. Pildomą 15⁴ p. siūlytina įsivertinti tuo aspektu, kad pagal Vyriausybės įstatymo 38 str. Vyriausybei teisės aktų projektus gali teikti tik ministrai pagal savo valdymo sritis, todėl reiktų įsivertinti, ar tikrai akcijų valdytojai ir savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos bus tik ministerijos, kurios turi teisėkūros iniciatyvos teisę.

Taip pat 15⁴.2.2. punkte neaišku, kas turima minty „dokumentą, kuriuo įrodoma“, nes pagal 15³ p. tai turi būti Vyriausybės sprendimas (t.y. nutarimas, nes pagal LR Konstitucijos 95 straipsnį ir Konstitucinio Teismo 2018 m. kovo 2 d. nutarimą, Vyriausybė savo sprendimus priima nutarimais), todėl siekiant mažinti administracinę naštą, pakanka, kad tiesiog apie tai būtų pateikta informacija, o ne dokumentas.

6. Pildomame 16⁴ p., tikslumo dėlei, siūlome nevartinti į ką yra atsižvelgiama apskaičiuojant rodiklius, o sistemaiškai daryti sąsają (nuorodą) su 16⁹ p.

7. Pildomame 16⁵ p. turėtų būti atsisakyta nebaigtinio rodiklių sąrašo (t.y. išbraukti „ir kiti“), bei nevartoti neapibrėžtų nuostatų tokių kaip „ar panašiai“. Taip pat siūlytina įtvirtinti, *kad gali būti nustatomas koreguojamas pelningumo rodiklis bei nuosavo kapitalo kainos pelningumo rodiklis ir tik tuomet juos detalizuoti (nebent tai jau yra įtvirtinta kitame teisės akte).*

8. Pildomame 16⁷ p. neaišku, koks subjektas priims sprendimą taikyti individualius dividendų rodiklius – ar pačios VVĮ; ar VKC; ar EIMIN, ar Vyriausybė? Siūlytina aiškiai įvardinti. Ši pastaba siejasi ir su pildomu 16⁸ p. – kas nuspręs, kad tokių rodiklių dėl įmonės specifikos taikyti nėra tikslinga ir turi būti taikomos nutarimo Nr. 20 nuostatos?

9. 16¹⁰.1 -16¹² punktų neteisinga numeracija. Taip pat siūlytina peržiūrėti ir kitų punktų numeraciją.

10. 16¹² p. konkretizuotina sąvoka „aktualiausių ir kitų <...> rodiklių rinkinys“ - teisės akte negali būti nuostatų, kurios yra neaiškos ir gali būti įvairiai interpretuojamos. Taip pat siūlome aiškiai įvardinti, kas sudaro specializuotus rodiklius, nevartojant sąvokų „tame tarpe“.

11. 16¹³ ir kituose punktuose siūlytina suvienodinti vartojamas sąvokas „tinkamiausi pagrindiniai rodikliai“, „pagrindiniai rodikliai“, „rodikliai“.

12. 16¹³.3 p. siūlytina nurodyti terminą, per kurį pagrindiniai rodikliai ir siektinos jų vertės yra pateikiamos EIMIN (nes 16¹³.2. p. nurodyta, kad per 60 k. d. VKC gali siūlyti *valstybės įmonėms* alternatyvius rodiklius bei jų vertes); taip pat nurodytina kokiam tikslui (veiksmui) yra teikiama EIMIN (pritarimui rodikliams; pateikimui Vyriausybei ir pan.).

13. 16¹⁴ p. numatyta, kad pagrindinius rodiklius tvirtina Vyriausybė – kaip buvo minėta ankstesnėje pastaboje, Vyriausybės savo sprendimus įformina nutarimais, todėl atkreiptinas dėmesys, ar tikrai šie rodikliai bus tvirtinami Vyriausybės nutarimais?

14. Tiek 16¹³ p. tiek 16¹⁷ p. siūlytina nurodyti kokiam rezultatui pasiekti VKC atlieka žemiau minimus veiksmus (pvz., VKC vertindamas valstybės valdomų įmonių rezultatus ir pan.).

15. Vertinant 16¹⁷ p., nėra aišku, ar tai ką vertina VKC ir pateikia vertinimo rezultatus yra Įstatymo 23 str. 5 d. 1 punkte minimos metinės ataskaitos? Jeigu taip, siūlytina tai aiškiai įvardinti. Jeigu ne – siūlytina tuomet šias nuostatas suderinti su minėtomis Įstatymo nuostatomis. Taip pat

atkreiptinas dėmesys, kad minėtos Įstatymo 23 str. 5 d. 1 p. nuostatos numato *ir tarpinių ataskaitų* pateikimą, tačiau nutarimo projekte tokios ataskaitos nėra įtvirtintos.

Taip pat įvertinant tai, kad rodiklių visumą sudaro tiek pagrindiniai rodikliai tiek specializuoti, siūlytina apsvarstyti, ar šiame punkte neturėtų būti įtrauktas ir specializuotų rodiklių vertinimas.

16. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 23 str. 5 d. 1 p. numato, kad *Vyriausybė turi nustatyti tarpinių ir metinių ataskaitų turinį, tačiau tokių nuostatų, teikiamame nutarimo projekte nėra*. Taip pat, vadovaujantis to paties straipsnio 5 d. 2 p. *Vyriausybei taip pat yra pavesta nustatyti gerojo valdymo indekso ataskaitos turinio reikalavimus*. Reikia tai įtvirtinti. Taip pat siūlytina įvertinti ar yra tinkamai įgyvendintas Įstatymo 23 str. 5 d. 7 p., kuriuo Vyriausybė turi nustatyti tvarką, kaip apskaičiuoti įmonės siektino pelningumo rodiklį. Jeigu nutarimas Nr. 665 bus pildomas šiomis nuostatomis, atitinkamai siūlytina tikslinti ir nutarimą preambulę duodant nuorodas į minėto straipsnio atitinkamas dalis.

17. 16¹⁸ p. tikslintina nuostata „gali būti netaikomos“ konkretizuojant – arba taikomos, arba nurodant atvejus, kada netaikomos, nes sąvoka „gali būti“ palieka erdvės interpretacijai ir neaiškiam teisės akto normų taikymui.

18. Keičiamas 22 p., manytina, kad yra derintinas su Įstatymo 23 str. 5 d. 1 p.

19. Nutarime Nr. 665, yra vartojama sąvoka „strategija“, tuo tarpu pagal Įstatymo 23 str. 5 d. 3 p. yra numatomos „veikos strategijos“. Siūlytina suderinti.

20. Keičiamame 27 p. yra numatyta, kad apibendrintą strategijų įgyvendinimo ataskaitą VKC pateikia Vyriausybei, tuo tarpu pagal Įstatymo 23 str. 5 d. 3 p. šias ataskaitas VKC turi pateikti EIMIN-ui, o ne Vyriausybei.

21. Keičiamas 33.2 p. svarstyti šiuo aspektu: paskutinio sakinio nuostata numato, kad įmonės, kuriose atlygio komitetas nėra sudarytas, privalės atskleisti, kaip bus įgyvendinamos atlygio komitetui priskiriamos funkcijos. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra nuostatų, įpareigojančių tokių įmonių net ir nesudarius atlygio komiteto, kitiems subjektams vykdyti jam nustatytas funkcijas, todėl reikia arba aiškios nuostatos, kad ir nesant atlygio komiteto šios funkcijos turi būti vykdomos (o tada ataskaitoje paaiškins kaip ir kas vykdė), arba, jeigu tokių funkcijų vykdyti neprivaloma – atsisakyti įpareigojimo šią informaciją pateikti. Taip pat manytina, kad ataskaitos yra pateikiamos už praėjusį laikotarpį, todėl paskutiniame sakinyje vietoj „bus įgyvendinamos“ vartotinas būstasis laikas „buvo įgyvendinamos“.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Indrė Marija Baranauskienė